

Hana Fišerová

Folklorismy v české architektuře na přelomu 19. a 20. století

Tématem mé bakalářské práce je vliv lidového stavitelství na českou architekturu přelomu 19. a 20. století. První kapitoly věnuji nastínění situace v české architektuře na konci 19. století. Již v historismu, který v té době doznívá, se objevují snahy brát náměty z domácí tradice. Návrat k lidovým formám a řemeslné výrobě přináší i hnutí Arts & Crafts, které doprovází nastupující secesi. Do těchto souvislostí zasazují folkloristické hnutí, jež bylo v našem prostředí akcentováno procesem národního uvědomování české společnosti. Demonstrací tohoto vývoje se staly i dvě velké výstavy na konci století: Jubilejní zemská výstava a Národopisná výstava československá. Tyto podniky si kladly za cíl prezentovat českou kulturu. Jedním ze způsobů bylo vyzdvižení tradiční lidové kultury.

Zájem o lidové stavitelství, který tyto výstavy vyvolaly, se promítl do tvorby mnoha tehdy činných architektů. Ve své práci proto sleduji, jak byly folklorní motivy těmito tvůrci recipovány. Kladu vedle sebe několik okruhů architektů a pokouším se srovnat jejich přístupy k folklorní tematice. Vedle recepce folklorních prvků ve „vysokém“ umění té doby nastiňuji i oblast uchopení tohoto fenoménu ve tvorbě regionálních stavitelů.

Samostatný oddíl ve své práci věnuji prostředí Moravy jakožto místu, kde byl vztah k lidové kultuře a tradici nejsilnější. Kromě významného národopisného zájmu můžeme u tehdejší moravské společnosti pozorovat i touhu vytvořit si vlastní kulturní scénu a tím se vyrovnat do té doby svrchované Praze. Důležitou roli v tomto procesu hraje nejen postava Dušana Jurkoviče, ale i Joži Uprky. Této, ačkoliv malířské, osobnosti věnuji poslední oddíl své práce. Číním tak nejen z důvodu velkého významu Joži Uprky pro moravské kulturní prostředí, ale i pro jeho vazby s Jurkovičem. V poslední kapitole se pokouším tyto dvě osobnosti srovnat a poukázat tak na styčné body v díle folklorně zaměřených umělců.